

S Z E M L E

Dr. Bertalan Károly

A III. Nemzetközi Szepeológiai Kongresszus (Wien-Obertraun-Salzburg, 1961. szept. 15-28.)

A nemzetközi szepeológiai kongresszusok sorozatát az 1953-ban Franciaországban megtartott „Premier Congrès International de Spéléologie” indította el, bár valójában már korábban is voltak nemzetközi jellegű barlangtani kongresszusok.* De csak a párizsi kongresszus alakította ki a nemzetközi barlangtani kongresszusok szervezetét és alapszabályait. A franciaországi kongresszusra dr.

Dudich Endre egyetemi tanárt delegálták, személyesen azonban nem tudott részt venni rajta. A kongresszus négykötetes kiadványa értékes előadások gyűjteménye.

A II. Nemzetközi Szepeológiai Kongresszust Olaszországban rendezték meg 5 év múlva, 1958. okt. 5–12. között Bari, Lecce és Salerno székhelyekkel. Kiadványai még nem jelentek meg. Magyarországról ezen a

A Bécsi Egyetem központi épülete, a kongresszus tudományos ülészakának színhelye
(Vásárolt fénykép)

20 előzetes jelentkező közül csak Jakucs László vett részt.

A nemzetközi szepeológiai kongresszusok Párizsban elfogadott alapszabálya négyévenként irányozta elő a kongresszusok összehívását. Mivel a II. kongresszust csak egy éves késéssel sikerült megrendezni, a késést a III. kongresszushoz áthajtották behozni.

A III. Nemzetközi Szepeológiai Kongresszust Ausztria rendezte 1961. szept. 15. és 28. között Wien, Obertraun és Salzburg székhellyel. Ezen 22 állam (Amerikai Egyesült Államok, Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Dánia, Franciaország, Jugoszlávia, Lengyelország, Libanon, Magyarország, Marokkó,

Nagybritannia, Német Demokratikus Köztársaság, Német Szövetségi Köztársaság, Olaszország, Portugália, Románia, Svédország,

* Tudomásunk szerint a legelső nemzetközi jellegű barlangtani kongresszust a magyar és német barlangkutatók érdekközössége rendezte meg 1927-ben Magyarországon előadásokkal és kirándulásokkal, amelyen a rendező államok szepeológusain kívül horvát, csehszlovák és bolgár barlangkutatók is részt vettek. A háború felé sodródó világban ennek folytatása nem lehetett. 1950-ben Monterrey-ben (Mexico) rendezték meg a „Barlangkutatók Első Világkongresszusát”, ezen azonban az európai államok a magas költségek miatt nem tudtak részt venni és így folytatása ennek sem lett. Magyar részről Kadlic O.-t hívták meg Mexikóba.

Svájc, Spanyolország, Törökország és a Vatikán állam) több, mint 200 képviselője vett részt. További 2 államból (Japán és Szovjetunió) csak dolgozatók érkeztek be.

Magyarország 22 előzetes jelentkezője közül Bacsák Gy., Balázs D., Barátosi J., Bertalan K., Dudich E., Földes I., Jakucs L., Jamrich K., Kessler H. és neje, Magyar G., Neppel F., Palánkai J. és Szabó Pál Z. vettek részt a kongresszuson. Csak dolgozató be-küldésével szerepelt Ozoray Gy.

A kongresszus diszelnöke Saar Rudolf volt, a bécsi Szepeológiai Intézet vezetője. Elnökei: Hans Spreitzer egyetemi tanár, az Osztrák Földrajzi Társaság elnöke, Hans Strouhal egyetemi tanár, a bécsi Természettudományi Múzeum igazgatója, Josef Vornatscher, az Osztrák Barlangkutatók Szövetségének elnöke. Főtitkára és az egész kongresszus lelke Hubert Trimmel tanár, az Osztrák Barlangkutatók Szövetségének főtitkára volt, helyettesei pedig Fridtjof Bauer, a bécsi Szepeológiai Intézet tudományos munkatársa és Erwin Angermayer, a Salzburgi Barlangtani Egyesület elnöke voltak. Rajtuk kívül még 10 tagja volt a rendezőbizottságnak Ausztria minden részéből.

A kongresszus tudományos ülészakát megelőző kirándulások résztvevői (mintegy 60 fő) már szept. 14-én gyülekeztek Graz festői fek-

vésű városában, ahol a kellő időpontban mindenütt jelenlevő főtitkár megkezdte a kongresszusi jelvények és nyomtatványok kiosztását. Másnap (15-én) megkezdődtek a kongresszus rendezvényei a *Joanneum Tartományi Múzeumban* üdvözlőbeszédekkel, a stájer barlangkutatók történetének és a Középstájer Karszt geológiájának ismertetésével, valamint a Múzeum ősrégészeti és őslénytani gyűjteményeinek megtekintésével. Délután a Badl-árok két barlangját (*Repolust-barlang* és *Nagy Badl-barlang*) tekintettük meg.

Szept. 16-án reggel autóbussz vitt a Weiz közelében levő, csak néhány házból álló *Dürntal*-ba, ahol megtekintettük a szerényebb *Grassl-barlangot* és a 200 m mély, fenekén cseppkőkoszorúta tavat rejtő csodás szépségű *Katerloch*-ot. Délután az Eggenberg kastély vadászati múzeumának jégkorszaki életképeket is bemutató dioráma sorozatát néztük meg és a Barokkmúzeum dísztermében a Stájerországi Kormányzóság fogadásán vettünk részt.

Szept. 17-én autóbusszokkal elhagytuk Gracot és elrobogva a számos barlangnyílást mutató, 200 m magas peggauti sziklafal tövében, a *Lur-barlangnál* álltunk meg. Az 5 km-nél nagyobb összhosszúságú barlang Peggaut felőli részének megtekintése után autóbusszal a *Semmeringen* át vasárnap estére Bécsbe ér-

A filmbemutató közönségéből

Az első sorban jobbról balra: . . . Kessler H., Szabó Pál Z., Kessler H-né., Balázs D., Bertalan K.; a második sorban jobbról balra: Neppel F., Jamrik K. és Barátosi J. (Josef Grabhoffer, Wien felv.)

keztünk. A következő héten itt zajlott le a kongresszus fő ülészaka, az alábbi rendben:

Szept. 18-án de. volt a kongresszus ünnepeles megnyitása az *Egyetem dísztermében*. Az üdvözlések után R. Saar tartott előadást „A karszt- és barlangtan történeti kialakulása Ausztriában” címmel, melyben az egykori monarchia tagállamainak eredményeit is ismertette. Utána megtekintettük a Természettudományi Múzeum „Karszt- és barlangtan Ausztriában” című alkalmi kiállítását. Délután a Múzeum vetítőtermében Coman D. az erdélyi barlangkutatásokat, Kessler H. a tapolcai Tavasbarlangban végzett vízalatti kutatásokat, J. Zöttl pedig a spórafestés módszerét ismertették mozgófilmek bemutatásával. Este Bécs város polgármestere adott fogadást a kongresszus tagjai részére.

Szept. 19-én este, az egész napot igénybe vevő előadások után W. Bohinec és F. Bar (Ljubljana) térhatású színes vetítéssel mutatták be a Lož melletti Križna Jama szépségeit.

Szept. 20-án a szakelőadások után este a Vigadó termében megtekintettük a „Cosi fan tutte” előadását a Bécsi Állami Opera együttesének előadásában.

Szept. 21-én a napirenden szereplő szakelőadásokon kívül a *Szpeleokronológiai Szakbizottság* is ülést tartott, melyen elhatározta egy, az egész földkerekség kitöltéses barlangjainak adatait összefoglaló központi barlangkataszter felállítását. Este pedig a földművelési és erdőgazdasági miniszter (akihez a karszt- és barlangkutatás ügye tartozik) fogadta a kongresszus résztvevőit.

Szept. 22-én, a bécsi ülészak utolsó napján, az egyéb szakelőadások után a *Terminológiai és Egyezményes-jelek Szakbizottsága* ülésezett, délután pedig a kongresszus együttes ülése választotta meg az egyes államok hivatalos képviselőit (Magyarországról Dudich E.-t), valamint a Szakbizottságok tagjait (a Terminológiai és Egyezményes-jelek Szakbizottságába Bertalan K.-t és Kessler H.-et). Utána a résztvevőket több autóbusz vitte városnézésre, mely egy sieveringi „Heuriger”-ben kedélyes hangulatban végződött.

Visszatekintve a kongresszus bécsi ülészakának zsúfolt programjára, lehetetlen felsorolni azt a 150 körüli érdekes szakelőadást, melyek kora reggeltől késő délutánig párhuzamosan folytak, egyszerre két előadóteremben.

Magyar részről az alábbi előadások hangzottak el a kongresszus bécsi ülészakán:

Bacsák Gy.: A kvartér időszámítása és ennek továbbfejlesztése;

Bertalan K. és Kretzoi M.: A magyar karszt- és barlangüledékek geokronológiai jelentősége;

Dudich E.: Biológiai barlanglaboratórium Magyarországon;

Jakucs L.: A Béke-barlang (Aggtelek) gyógyhatása asztmatikus megbetegedéseknél;

Kessler H.: Vízháztartási és vízellátási kérdések karsztvidékeken;

Kessler H.: Magyar barlangi bűvárok síkerei. Háromszáz méteres szifon a Tapolcai Tavas-barlangban (filmvetítés);

Szabó P. Z.: Adatok a karsztvíz hidrogeológiai és hidrodinamikai tulajdonságaihoz.

Dolgozatot nyújtott még be magyar részről:

Ozoray Gy.: Karsztosodó kőzetek üregeinek genetikai problémái magyarországi példák alapján címmel, ez azonban a szerző távolléte miatt felolvasásra nem került.

A részletes programot, valamint az előadások rövid kivonatát a *Kongresszus Aktáinak* már megjelent két kötete (Vol. B. és A.) tartalmazza, teljes szövegüket pedig — a magnefona vett hozzászólásokkal együtt — a belátható időn belül megjelentetni szándékolt további kötetek fogják közölni. Így be kell érünk a Szakosztályok (Fizikai szpeleológia, A barlangok jelenlegi állat- és növényvilága. Öslénytani és ősrégészeti szpeleológia, A barlangok és az ember a múltban és a jelenben, Gyakorlati szpeleológia) és a témakörök (A barlangok kialakulásának és a barlangi üledékek korhatározó módszerei, A karsztvíz kitermelése vízerőhasznosítás és vízellátás céljaira, Vonatkozások a barlangok keletkezése és a felszín kialakulása között, A barlangok lakottsága a jégkorszakban és ennek feltételei) rövid felsorolásával.

Hasonlóképpen nehéz számot adni a megjelentek nagy tömegéről is, de talán nem lesz érdektelen, ha néhány közismert külföldi egyéniséget mégis kiemelünk. Az Amerikai Egyesült Államokból: R. Curl (San Francisco), Ausztriából: F. Bauer (Wien), K. Ehrenberg (Wien), R. Pirker (Wien), R. Saar (Wien), H. Strouhal (Wien), H. Trimmel (Wien), J. Vornatscher (Wien); Belgiumból: C. Ek (Sprimont); Csehszlovákiából: F. Skřivánek (Prah); Jugoszláviából: W. Bohinec (Ljubljana); Franciaországból: J. Corbel (Caluire), B. Géze (Paris), Ph. Renault (Paris), J. Rouire (Paris), A. Vandel (Toulouse); Lengyelországból: Z. Wojcik (Warszawa); Nagybritanniából: G. Warwick (Birmingham); Németországból: H. W. Franke (Herrsching), F. Heller (Erlangen); Olaszországból F. Anelli (Bari), M. Gortani (Bologna), S. dell'Oca (Como); Romániából: D. Coman (Bucuresti); Svédországból: L. Tell (Norrköping); Svájcban: M. Audétat (Lausanne), A. Bögli (Hitzkirch); Spanyolországból: A. R. Eraso (Vitoria), és mások.

Szept. 23-án a kongresszus résztvevői a *Hallstatti-tó* mellett fekvő *Obertraunba* utaztak, a kirándulások kiindulópontjára. Itt tartott késő este megbeszélést a Terminológiai és Egyezményes-jelek Szakbizottsága.

Szept. 24-én de. egyesek a *Koppenbrüllerhöhle* aktív patakos barlangját járták be, mások pedig a Szpeleológiai Intézet Oberfeld-i karsztkutató állomását tekintették meg a Dachstein-platón. Délután a Dachstein-barlangok felfedezőinek állított emlékoszlop le-

leplezésén vettünk részt, utána pedig Hallstatt városát és múzeumát tekintettük meg.

Szept. 25-én drótkötélpályán a *Schönbergalm*-ra vonultunk fel, ahol bejártuk a *Dachstein-Rieseneishöhle*-t, majd az ugyancsak drótkötélpályán megközelített *Krippensteinen* (2100 m tszf.) elhangzott üdvözlések és ugyanitt elköltött ebéd után a Schönbergalmra visszatérve felkerestük a *Dachstein-Mammuthöhle*-t is.

Szept. 26-án Obertraunból *Salzburgba* utaztunk, ahol este a Salzburgi Barlangtani Egyesület 50 éves fennállásának ünneplésén vettünk részt.

Szept. 27-én délelőtt folyt le a kongresszus hivatalos ülészakájának záróülése az igen modern (rövidhullámú tolmácsberendezéssel felszerelt) kongresszusépületben. Itt hangzott el K. Ehrenberg vetítettképes előadása „Karszt- és barlangkutatások Ausztriában 1945 óta” címmel. Az előadás után az egyes államok hivatalos küldöttei titkos szavazással döntöttek a következő kongresszus helyéről. A 17 érvényes szavazatból Jugoszlávia 13-at, Görögország pedig 4-et kapott. A IV. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus tehát Jugoszláviában lesz 1965-ben. A záróülés az egyes államok hivatalos képviselőinek rövid felszólalásaival ért véget, melyben köszönetet szavaztak a szervezőknek. Utána a város polgármestere tartott fogadást, délután pedig szakemberi vezetés mellett megtekintettük a múzeum barlangi vonatkozású termeit és Salzburg műemlékeit.

Szept. 28-án egésznapos közös kirándulás keretében tekintettük meg *Werfen* közelében, a *Tennengebirge* oldalában, a Salzach völgye felett kerek 1000 m magasságban nyíló *Eisriesenwelt* kb. 1 km hosszúságú, jéggel borított szakaszát. Ez a kis ízelítő a világ legnagyobb jégbarlangjából méltó befejezése a kongresszus hivatalos programjának.

A kellő felszereléssel, edzettséggel és vállalkozó szellemmel rendelkező résztvevők a kongresszus után még bejárhatták az *Eiskogelhöhle*-t, a *Grossglockner*-t, a *Lamprechtsofen*-t (Lofernél), a *Jägerbrunntröghöhle*-t (a Hagengebirge-ben), és a *Hundsgföllhöhle*-t (a Salzburgi középhegységben). Jómagam ehelyett a Szpeleológiai Intézet hatalmas könyvtárának gazdag folyóiratgyűjteményét igyekeztem kiaknázni és részt vettem az Osztrák Barlangkutatók Szövetségének összejövetelein, ahol szintén igen gazdag könyvtár áll a tagok rendelkezésére.

Néhány hónap távlatából visszatekintve a lezajlott kongresszus gyorsan lepergő eseményeire, elismeréssel kell adóznunk osztrák szaktársainknak, akik mintaszerű, zökkenőmentes szervezéssel rövid idő alatt olyan sok tanulságos tapasztalathoz juttattak és türelmetlenül várjuk a kiadványok megjelenését,

hogy a szinte bábeli soknyelvűségben elhangzott értékes előadásokat alaposabban át tanulmányozhassuk.

Hálával tartozunk felettes hatóságainknak és kormányzatunknak, hogy lehetővé tették számunkra a kongresszuson való részvételt.

Dritter Internationaler Kongress für Speläologie

*(Wien—Obertraun—Salzburg,
15 bis 28 Sept. 1961)*

Von dr. Bertalan Károly

Nach Erwähnung der vorigen speläologischen Kongresse (zwei unnummerierte miteinbegriffen) stattet der Verfasser einen Bericht über den Dritten Internationalen Kongress für Speläologie ab. Es werden dabei die sich am Kongress beteiligten Staaten, die Zusammensetzung des Organisationskomitees, die berühmteren ausländischen Teilnehmer angeführt und in chronologischer Reihenfolge der Ablauf des Kongresses, die Exkursionen (bloss mit Angeben der aufgesuchten Höhlen), die Sektionssitzungen, die Sitzungen der Kommissionen und übrige Veranstaltungen (Stadtsbesichtigungen, Empfänge, Besuche von Museen, Opernvorstellung usw.) beschrieben. Zum Schluss teilt er noch mit, dass der IV. Internationale Kongress für Speläologie in Jugoslawien im Jahre 1965 stattfinden wird.

Третий Международный Конгресс по Спелеологии

*(Вена—Обертраун—Зальцбург,
15—28 сентября 1961 г.)*

Д-р Берталан Карой

Упомянув предыдущие спелеологические конгрессы (два из которых без номера), автор настоящей статьи перечисляет представленные на Третьем Международном Конгрессе по Спелеологии государства, более известных участников, состав организационного комитета, а затем в хронологическом порядке описывает ход Конгресса, экскурсии (просто упоминая посещенные пещеры), заседания секций, комиссий и прочие мероприятия (осмотры городов, приемы, посещение музеев, представление в опере и пр.). Сообщает, что IV. Международный Конгресс по Спелеологии состоится в Югославии в 1965 г.

A KONGRESSZUSON HALLOTTUK . . .

Coman Daniel Románia:

A bukaresti „Emil Racoviță” Szpeleológiai Intézet kutatói az elmúlt években számos barlangkutató expedíciót szerveztek. Ezek során átkutatták a Ghetarul de la Scarisoara-jégbarlangot, ahol 100—130 m mélységben újabb termeket fedeztek fel. A barlangban 40—50 000 m³ jég van, melynek korát pollenanalízis útján 3000 évben állapították meg. Több új barlangot fedeztek fel, így a Pojarul Politei-barlangot, ahol először találtak Romániában excentrikus képződményeket (görbe cseppköveket). Az újonnan felfedezett Május 1.-barlang 180 m mély, és üledékéből az *Alces alces*, valamint a *Bison priscus* maradványai kerültek elő. Tovább kutatták Románia legnagyobb barlangját, a Radnai-havasokban levő 5 km hosszú és 340 m mély Izvorul Tauscarelor-barlangot, valamint a második leghosszabb barlangot, a 4,5 km hosszú „Visztul”-barlangrendszert.

Jean Corbel, Franciaország:

A karsztos lepusztulás mérésére módszerként az alábbi képletet ajánlja:

$$M = \frac{4 \cdot E \cdot T}{100}, \text{ ahol:}$$

M = lefordított mészkő m³/év·km²,
E = a lefolyt víz magassága dm-ben,
T = a víz átlagos mésztartalma mg/l.

A mészkőlepusztulás első szakaszában az eróziós tevékenység fontos lehet, a lefordás végső szakaszában azonban az oldásnak van döntő szerepe (80-tól 99⁰/₀-ig).

Dubjanszkij V. N., Szovjetunió:

Az Ukrán Tudományos Akadémia 1958—60. években nagyszabású expedíciót szervezett a Krimi-karsztvidék tudományos feldolgozására. A hároméves expedícióban különböző szakemberek: geofizikusok, archeológusok, zoológusok, hidrogeológusok stb. vettek részt. 78 barlangot kutattak át és térképeztek fel, ezek közül 71 eddig ismeretlen volt. A felmért barlangok összhossza függőlegesen 2,8 km, vízszintesen 7,5 km, ebből 6,5 km-t első ízben jártak be. Legmélyebb a 309. számú zsomboly (246 m). A leghosszabb barlangrendszer a Vörös-barlang (5 km hosszú aktív patakos barlang). A vizsgálatok értékes hidrogeológiai és hidrometeorológiai eredményekre vezettek. Az archeológusok és zoológusok sok pre-riss és post-würm leletre bukkantak a barlangok kitöltéseiben.

Helmut Frank, Németország:

Németország egyik legismertebb karsztvidéke a Sváb-Alb. Eddig 700 barlangot katasztereztek ezen a vidéken. A barlangok juramészkőben keletkeztek és attól függően, hogy melyik rétegében képződtek, igen változatos formakincsűek.

Jan Krasón, Lengyelország:

Az Arab-sivatagban, elsősorban Idfu környékén (Egyiptom) található a nagyon kemény, masszív, szürkészinű Oyster-mészkő. Szerves eredetű, főként *Lammellibranchiata* diagenezise útján keletkezett. Több helyen összefüggő barlangrendszereket fedeztek fel benne. A barlangokban talált cseppkövek keletkezését a jégkorszak pluvialis időszakaira vezetik vissza, mivel jelenleg a csapadék egészen minimális. A felszínen szabadon levő barlangnyílásokat a szél munkája is bővíti.

Frantisek Skrivánek, Csehszlovákia:

Genetikailag a barlangokban található aragonitnak két főcsoportját különböztetjük meg. Az első csoportba azok az aragonitok sorolhatók, amelyek ún. „termálkarsztban” képződtek magas hőmérsékleten. Ilyenek pl. a morvaországi Teplíce melletti Zbrasovi-barlang, vagy a budai barlangok képződményei. A második csoportba tartozó aragonitok kristályosodása hideg oldatból történt. A vizsgálatok során megállapítást nyert, hogy a „hideg úton” képződött aragonit mindig stroncium jelenlétével van kapcsolatban. Az oldatból előbb SrCO₃ kristályosodik ki rombuszos stroncianit formájában, majd CaCO₃ befogadásával rombuszos izomorf aragonit jelenik meg.

A fenti magyarázat alapján aragonit előfordulások esetében mindig megvizsgálandó, hogy milyen kifejlődésű aragonit képződményekről van szó. Ezzel számos helytelen paleoklimatológiai és öskarsztfejlődési következtetést kerülhetünk el.

Leander Tell, Svédország:

Svédországban a sajátos geológiai felépítés miatt igen különböző barlangtípusok alakul-

tak ki. Az ország kisszámú karsztos területein megtaláljuk a normális eróziós barlangokat, földalatti patakotkat. De képződtek barlangok gránitban, gneiszben és porfirban is. A gránitban és porfirban a jégkori folyók mechanikus eróziója hatására alakultak ki üregek. Gneiszben és más hasonló kőzetekben abrázio és fagy hatására keletkeztek — helyenként tekintélyes nagyságú — üregek. Végül a gleccserek által messze elszállított és lerakott sziklatömbök alatt is helyenként nagy kiterjedésű, labirintusszerű barlanghálózatok alakultak ki.

E. H. Tratman, Anglia:

A Bristol-i Egyetem Barlangkutató Egyesülete az elmúlt tíz évben kiterjedt speleológiai kutatásokat végzett az észak-írországi Clare grófságban. Összesen 35 km hosszúságú barlangjáratot mértek fel.

Ezek a barlangok általában igen fiatalok, nagyrészüket a jégkorszak után keletkezett

szűk, aktív járatok. Legérdekesebb a Doolin-barlang, melynek nyílt járható barlangi folyosója az Aille-folyó alatt halad át. A kevésvízű folyócska 10 méterrel a barlang fölért folyik és most kezd leszivárogni a barlang járataiba.

Heinz Ilming, Ausztria:

Hosszantartó földalatti barlangkutató expedícióknál igen fontos az, hogy az emberi teljesítőképességet állandóan magas fokon tartsák. Milyen úton lehet ezt elérni? Az előadó — megfigyelései alapján — a következőket javasolta:

1. a felszínen megszokott napi életritmus (munka, étkezés, pihenés) betartása a föld alatt is,

2. elegendő alvás lényeges melegvesztés nélkül,

3. teljesítményt fokozó étkezés a modern élelmezéstudomány ismereteinek felhasználásával.

D. B.

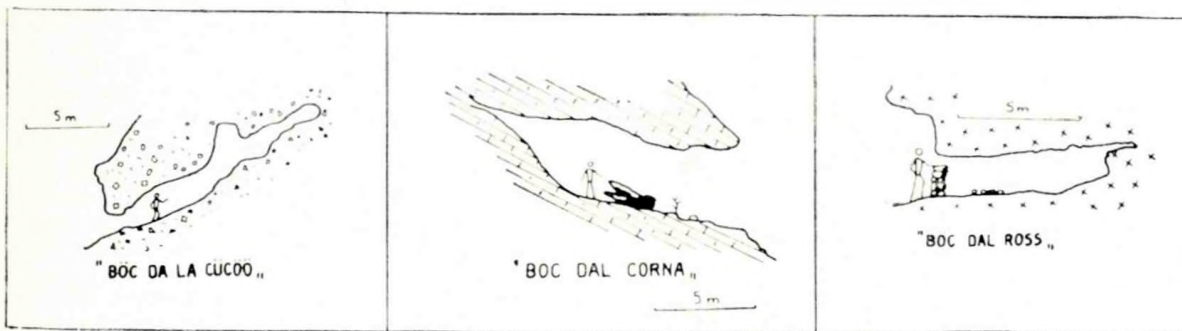
BÁRLANGTÉRKÉPEZÉSI ÉRDEKESSÉG

A Gruppo Speleologico Ticinese (a Ticinói Barlangkutató Csoport) most megjelent kiadványa 75 ticinói barlang térképét közli. A barlangok nagy része 10—100 m nagyságú omladékos, zsombolyszerű üreg. A szerzők (Guido Cotti és Dario Ferrini) az egyes

barlangok méreteinek szemléltető ábrázolására a hosszmetseteken emberalakot szerepeltetnek.

Néhány példát bemutatunk.

B. E.

Salzburgi barlangkataszter

A Salzburgi Barlangkutató Egyesület közölte a kutatási területén fekvő barlangok jegyzékét, mely 690 barlangot foglal magában. Ebből a Salzburgi Mészkoálpokra esik 324, a Salzburgi Alpokra 320, a többi pedig a Magas- és az Alacsony-Tauern között oszlik meg.

(Die Höhle, 1961. 4. szám.)

Leégett az Eisriesenwelt kötélpályája

Néhány héttel a III. Nemzetközi Speleológiai Kongresszus befejezése után a világ legnagyobb jégbarlangjához, az Eisriesenwelt-hez vezető drótkötélpálya felső állomásán tűz ütött ki, amely elpusztította az állomás berendezéseit. A tartókötelek és az utasfülke a mélybe zuhant. Emberéletben nem esett kár. A kötélpálya helyreállítása mintegy ötmillió Schillingbe kerül.

D. B.

MAGYARORSZÁG LEGMÉLYEBB BARLANGJAI

Összeállította:

Buczkó Emmi

Die tiefsten Höhlen Ungarns. Zusammen-
gestellt von Emmi Buczko unter Mitarbeit
von S. Borbély, Gy. Dénes, L. Jakucs und
Gy. Szilvássy

Самые глубокие пещеры Венгрии. Составила:
Э. Буцко при сотрудничестве с Ш. Борбей, Д.
Денеш, Л. Якуч и Г. Сильвасси.

Borbély Sándor, Dénes György, Jakucs László és Szilvássy Gyula közreműködésével

Sor- szám	Barlang neve	Mélység	Található	Felmérték	Milyen körzetben képződött	A méretre vonatkozó forrásmunka közlés
1.	Pénzpatoki víznyelő- barlang	kb. 130 m	Bükk-hegység, Répáshuta	Vámorség barlang- kutatói	Középső triász ladini mészkő	Szilvássy Gyula szóbeli közlése (1960. évi fel- mérés)
2.	Jávorkúti víznyelő barlang	kb. 115 m	Bükk-hegység, Jávorkút	Miskolci Zsomboly- kutató Csoport	Középső triász anizuszi mészkő	Borbély Sándor közlése (MKBT Evkönyve: 100 m)
3.	Kiskóhátú zsomboly	110 m	Bükk-hegység, Nagymező	Leél-Ossy Sándor	Középső triász ladini mészkő	Földr. Ert. 1953.
4.	Meteor-barlang	kb. 110 m	Északborsodi Karszt, Alsóhegy	Vörös Meteor barlang- kutató csoport	Középső triász mészkő	Dénes György szóbeli közlése (1961)
5.	Almási zsomboly	93 m	Északborsodi Karszt, Alsóhegy	Vörös Meteor barlang- kutató csoport	Középső triász mészkő	Barlangtani Múzeum kiállítási anyaga
6.	Nagykőmázsvölgyi barlang	93 m	Bükk-hegység, Nagykőmázsvölgy	Miskolci Zsomboly- kutató Csoport	Középső triász ladini mészkő	MKBT Evkönyve (1959. 31. o.)
7.	Mátyáshegyi barlang	92 m	Budai hegység, Szépvölgy	MAFI megbízásából, Jaskó Sándor	Eocén mészkő	MAFI Evkönyv B. (Vitaútesek) 1948.
8.	Szeleta-zsomboly	90 m	Bükk-hegység, Felsőhátort	Miskolci Zsomboly- kutató Csoport	Középső triász anizuszi mészkő	MKBT Evkönyve (1959. 31. o.)
9.	Vecsembükkli zsomboly	83 m	Északborsodi Karszt, Alsóhegy	Vörös Meteor barlang- kutató csoport	Középső triász mészkő	Dénes György szóbeli közlése (1960. évi fel- mérés)
10.	Szabóallagi zsomboly	82 m	Északborsodi Karszt, Alsóhegy	Vörös Meteor barlang- kutató csoport	Középső triász mészkő	Dénes György szóbeli közlése (1960. évi fel- mérés)
11.	Bolhási víznyelő- barlang	80 m	Bükk-hegység, Jávorkút	Miskolci Zsomboly- kutató Csoport	Középső triász anizuszi mészkő	MKBT Evkönyve (1959. 35. o.)
12.	Vártetői víznyelő- barlang	74 m	Bükk-hegység, Dücsgyőr	Miskolci Zsomboly- kutató Csoport	Középső triász ladini mészkő	Borbély Sándor írásbeli köz- lése (MKBT Evkönyv 70 m)
13.	Rejtekek-zsomboly	63 m	Északborsodi Karszt, Alsóhegy	Vörös Meteor barlang- kutató csoport	Középső triász mészkő	Dénes György szóbeli közlése (1930. évi fel- mérés)
14.	Rókahegyi barlang	60 m	Pilis-hegység, Rókahegy	Vámorség barlang- kutató csoport	Eocén mészkő dachsteini mészkő	Szilvássy Gyula szóbeli közlése (1960. évi fel- mérés)
15.	Szoplaki Ördöglyuk- barlang	55 m	Pilis-hegység, Dücsgyőr	Szónyviszky L. és fia Miskolci Zsomboly- kutató Csoport	Dachsteini mészkő	Szónyviszky László szóbeli közlése
16.	Bodzási zsomboly	52 m	Bükk-hegység, Dücsgyőr	Középső triász anizuszi mészkő	Középső triász anizuszi mészkő	Borbély Sándor szóbeli közlése

A Magyarország legmélyebb barlangjairól készített összeállítás nem tekinthető véglegesnek és teljesnek. Az állandóan folyó kutatási mun-
kák, és az ellenőrző újratérképezések eredményeképpen a barlangok mélységére vonatkozó adatok gyakorta változnak, kiegészülnek. Kerjük
kedves olvasóinkat, hogy nyilvántartásaink pontosabbá tétele érdekében esetleges észrevételeiket, találmint kiegészítéseket közöljék szerkesztőse-